

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ТЕМОЮ

«ГРОМАДІВСЬКИЙ РУХ 1860 – 1890 РР.»

Прізвище, ім'я, по батькові автора	Сапа Світлана Михайлівна
Назва ЗЗСО, в якому працює автор розробки	Хорольська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №1 Хорольської міської ради Лубенського району
Посада	вчитель історії
Навчальний предмет	Історія України
Клас	9
Тема, з якої подається розробка	Громадівський рух в 1860-1890-х роках
Методи і прийоми організації освітньої діяльності	Форми організації уроку – дистанційна, асинхронна форма навчання. Метод застосування знань на практиці, методи закріплення знань умінь і навичок. Діяльність вчителя. Пояснювально-ілюстративний. Використання інтернет – джерел, що допомагають засвоєнню навчального матеріалу.
Форми організації уроку	дистанційна, асинхронна форма навчання
Очікувані результати	Після цього уроку учні зможуть: - характеризувати погляди і діяльність громадівців 1860 – 1890 рр.; - висловлювати судження щодо діяльності В. Антоновича, М. Драгоманова, Б. Грінченка, П. Чубинського, О.Кониського. -встановлювати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; визначати послідовність історичних подій . - визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних подій і термінів; - характеризувати національну політику на Росії на українських землях.

Очікувані результати:

Після цього уроку учні зможуть:

- характеризувати погляди і діяльність громадівців 1860 – 1890 рр.;
- висловлювати судження щодо діяльності В. Антоновича, М. Драгоманова, Б. Грінченка, П. Чубинського, О.Кониського.
- встановлювати та групувати вказані дати відповідно до подій, явищ, процесів; визначати послідовність історичних подій .
- визначати правильність застосування в історичному контексті вказаних подій і термінів;
- характеризувати національну політику на Росії на українських землях.

Основні поняття

Хлопомани – таємний гурток частини спольщених студентів Київського університету 50 – початку 60 х р.ХІХ ст., які вирішили присвятити себе захисту інтересів українського народу.

Громада – напівлегальні, непартійні культурно – освітні об'єднання української інтелігенції, що обґрунтовували самостійність українського народу, мови, культури.

«Основа» – літературно-науковий щомісячний журнал, який видавала Петербурзька громада (1861 – 1862рр.).

Валуєвський циркуляр (1863р.) – таємний указ міністра внутрішніх справ Російської імперії П.Валуєва.

Емський указ – указ російського імператора Олександра II, виданий у м. Емс.

Молоді громади – організації радикальної молоді в 70 – 90 рр.ХІХст.. які ставили за мету здобуття незалежності України.

Дати подій

1859 – створено першу громаду в Петербурзі.

1861 – громада в Києві.

1861 – 1862- журнал «Основа»

1861 – 1863 тижневик «Чернігівський листок».

1863 – Валуєвський циркуляр.

1873 – Історичне товариства Нестора Літописця.

1873 – 1875 « Київський телеграф».

1897 – об'єднання громад в Західноукраїнську безпартійну організацію (ЗУБО).

1892 – 1893 – Братство тарасівців.

План вивчення

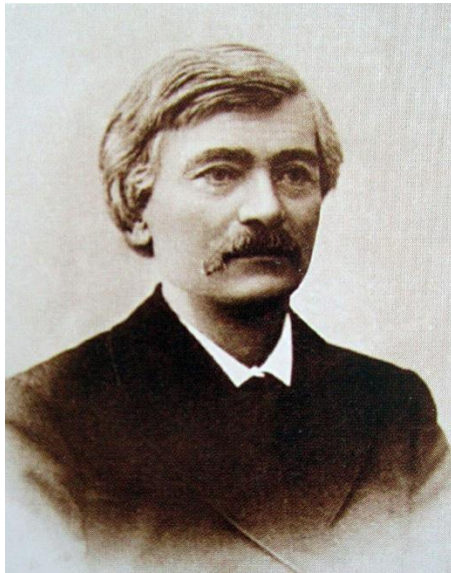
1. Як розвивався громадівський рух у підросійській Україні. Хто такі хлопомани?.
2. Діяльність В. Антоновича та журнал «Основа».
3. Як розгорталоя польське повстання 1863 -1864 рр.
4. Що передбачав Валуєвський циркуляр.
5. Відродження громадівського руху в 70 – 90 рр. ХІХ ст.
6. Емський указ.
7. Братство тарасівців.

На межі 50 – 60-х років ХІХ ст. в Україні з новою силою завирувало національне громадсько – політичне життя. Цього разу воно виявило себе в громадівському русі.

Хлопоманський рух

Провідник	В. Антонович
Мета	Зближення шляхти з українським народом, який був зраджений поляками. У майбутньому – встановлення демократичної республіки на основі рівноправного добровільного співжиття українців, росіян і поляків.
Діяльність	Спростовували твердження, що Правобережна Україна є частиною Польщі, а українська мова – діалект польської. Вели просвітницьку роботу на селі. Збирали український фольклор. Припинили ходіння по селах внаслідок поліцейського тиску в 1861р. і приєдналися до українських груп, що діяли в містах.

В. Антонович (1834 – 1908). Був ініціатором створення та ідейним натхненником Київської громади. Перебував на службі в Київській археографічній комісії, а згодом став головним редактором її видань. Очолював Історичне товариство Нестора – літописця при Київському університеті. Належав до т. зв. хлопоманів.

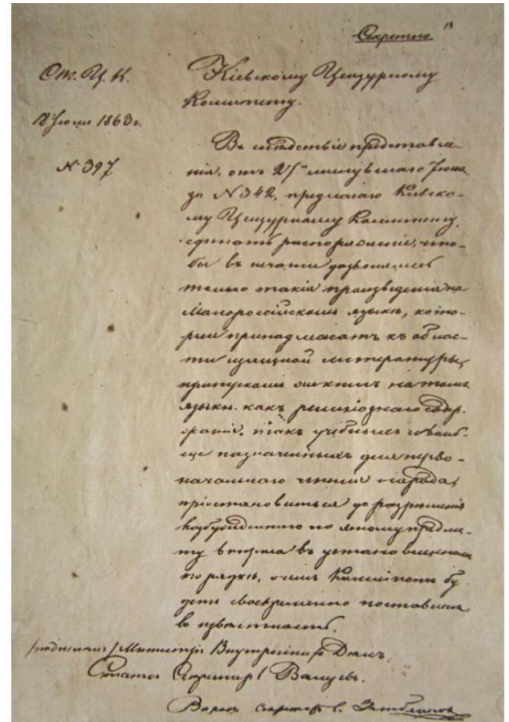
Завдання для учнів. Робота з підручником.

Опрацювати с.177 -179 та скласти план розповіді «Хлопоманський рух».

Громадівський рух

Мета	Підвищити культурно – освітній рівень українського народу шляхом поширення освіти й розвитку видавничої справи
Діяльність	Першу громаду створено в Петербурзі (1859- 1863). Мережа громад в Україні. Організовано недільні та щоденні школи для дорослих. Створено українські підручники «Буквар південноруський» Т.Шевченка, «Грамматика» П.Куліша. Збирали кошти на видання української літератури. Організовували публічні лекції та бібліотеки. Поширювали літературні твори Т. Шевченка, М. Вовчка, П.Куліша.
Засновники	В.Антонович, П. Чубинський, П.Куліш.
Періодичні видання	«Основа» - літературно – науковий щомісячний журнал; видавала громада Петербурга (1861-1862) Тижневик «Чернігівський листок» (1861- 1863), редактор – український байкар Глібов.
Заборона діяльності громад	Громади було розгромлено в 1863р.Закрито недільні школи, припинено видання громадівської преси. Валуєвський циркуляр 1863р. , спричинив перерву в розвитку українського національного руху на десять років.

Робота з історичним джерелом

- Опрацювати текст і відповісти на запитання.

Із циркуляра міністра внутрішніх справ П. Валуєва 1863 року:

«Беручи до уваги, з одного боку, теперішнє тривожне становище суспільства, яке хвилюють політичні акції, а з другого боку, маючи на увазі, що питання про навчання грамотності на місцевих наріччях не дістало ще достатнього розв'язання в законодавчому порядку, міністр внутрішніх справ визнав за необхідне ... щодо друкування книг малоруською мовою, дати по цензурному відомству розпорядження, щоб до друку дозволялися тільки твори цією мовою, які належать до галузі красного письменства; пропускання книг малоруською мовою як духовного змісту, так навчальних і взагалі призначених для початкового читання народу припинити...».

1. Чому, на вашу думку, заборонялося друкування українською мовою передусім духовної та навчальної літератури?
2. Як цей документ викривав імперську політику Росії щодо України?

1863-1864р – польське повстання.

Перегляньте відео за адресою: <https://www.youtube.com/watch?v=UZeOzh9hus> та дайте відповідь на запитання

- Чому українці не підтримали повстання?

Своїми планами на відновлення незалежності Польщі і межах 1772р. і тим самим відмовою Україні на власну державність польська шляхта відштовхнула від себе українську інтелігенцію. Що ж до українського селянства, то воно не довіряло польському панству й не пішло за ним.

Напередодні повстання відбулися події, які засвідчили розкол польської спільноти в Україні. Частина молоді зі спольщених українських шляхетських родів заявила про свій розрив з антиукраїнським середовищем і про перехід на бік українців, в історію вони ввійшли як «хлопомани».

Поразка поляків у 1863 – 1864рр. і відхід від них «хлопоманів» істотно послабили польські позиції в Наддніпрянщині.

У той же час можливість визвольного руху, за яким стояла величезна більшість населення України, зростала.

Наприкінці 60 -х років XIX ст. громадівські організації відновились у Києві, Полтаві , Чернігові.

В.Антонович відновили «Стару громаду» таку назву організація використала для того, щоб відрізнити досвідчених учасників громадівського руху від нових громад, що були утворені переважно зі студентів. « Стара громада» зосередилася на не політичній діяльності.

Стара громада (Київ)

Лідери	В. Антонович, П. Житецький.П. Чубинський
Особливості	Згуртування громадівських організацій. Обмежуються культурницькою діяльністю.
Діяльність	Збирання, обробка і публікація етнографічних матеріалів та праць з історії України. Засновано Історичне товариство Нестора Літописця (1873); серед його учасників – М. Костомаров, В.Антонович, І. Срезневський. Засновано Південно -Західний відділ Російського географічного товариства на чолі з Г. Галаганом. Випуск газети « Київський телеграф» (1873-1875).

П. Чубинський (1839 – 1884). Навчався у Петербурзькому університеті. 1861р. повернувся в Україну., став членом Київської громади. Працював у журналі « Основа». За звинуваченням в антидержавній діяльності засланий царським урядом до Архангельської губ. У1870- ті рр. брав участь у дослідженні народного життя на Правобережжі. 1863р. в журналі «Зоря» опублікував вірш « Ще не вмерла Україна», який згодом був покладений на музику М. Вербицьким.

М. Драгоманов (1841 – 1895) – один з найактивніших діячів Київської громади.

Був активним діячем Південно – Західного відділу Російського географічного товариства, «Старої громади». Викладач Київського університету. 1875р. був звільнений з університету. З метою уникнення арешту виїхав за кордон для організації видання журналу «Громада». У Женеві познайомився із соціалістичним ученням, заснував перший український гурток соціалістичного спрямування. Драгоманов вважав себе соціалістом, але його соціалізм мав етичний характер. Він був прихильником ідей демократизму та федералізму і намагався поєднати завдання українського визвольного руху з сучасним йому західноєвропейським ліберально – демократичним і соціалістичним рухом. Майбутнє України бачив у складі федеративної держави, де національне питання можна було б розв'язати в межах культурно -

національної автономії.

Перегляньте відео – «Громадівський рух у другій половині XIX століття.»

https://www.youtube.com/watch?v=0HK_NDwguD0

1876 р.- Емський указ

Причини видання	Активність «Старої громади». 1875р. за наказом Олександра II створено спеціальну комісію для боротьби з громадівцями.
Мета	Не допустити поширення української освіти, проводити подальшу русифікацію українських земель.
Зміст указу	Заборонено друк будь-яких книг українською мовою, заборонено українські театральні вистави, концерти з українськими піснями, заборонено ввезення української літератури, надрукованої за кордоном. « ... не допускати ввозу в межі імперії без окремого на те дозволу Головн. упр. яких би то не було книг і брошур, що видаються за кордоном на малоруському нарідчч...» Заборонено видання газети «Київський телеграф».
Наслідки	Закрито Південно -Західний відділ Російського географічного товариства, звільнено ряд професорів Київського університету. З 1876 р. діяльність громад стає нелегальною, центр політичної боротьби перемістився до Галичини.

Політичний етап українського визвольного руху

Братство тарасівців (1892- 1893)

Іван Липа
(1865-1923)

Борис Грінченко
(1863-1910)

Микола Міхновський
(1873 – 1924)

Мета – повна державна незалежність України.

Це перша самостійницька українська організація в Наддніпрянській Україні.

Завдання для учнів.

Скласти розповідь « Що нового внесло Братство тарасівців в український рух».

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗАКРІПЛЕННЯ НОВИХ ЗНАТЬ

1. У якому місті було створено першу українську громаду, що започаткувала громадівський рух?

- А) Петербург
- Б) Київ
- В) Харків
- Г) Полтаві.

2. Хто із зазначених діячів українського руху був автором бататотомного словника української мови?

- А) В. Антонович
- Б) М. Драгоманов
- В) П. Чубинський
- Г) Б. Грінченко.

3. Таємне розпорядження міністра внутрішніх справ Російської імперії, що увійшло в історію під назвою «Валуєвський циркуляр», було видано

- А) 1861
- Б) 1863
- В) 1876
- Г) 1892.

4. Установіть послідовність подій

- А) Видання в Петербурзі журналу «Основа»
- Б) Діяльність «Братства тарасівців»
- В) Видання Емського указу
- Г) Видання Валуєвського циркуляру.

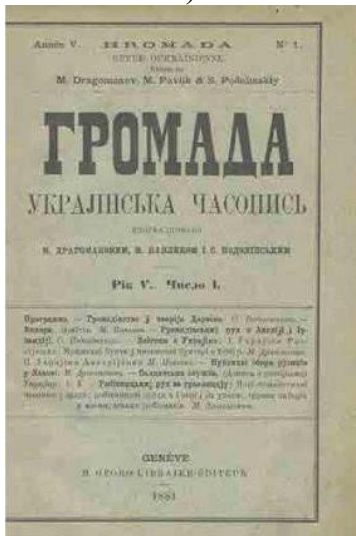
5. Робота з картою

- Визначте за картою міста де існував гурток «хлопоманів».
- Позначте місця діяльності українських громад.
- Визначте район охоплений польським повстанням.

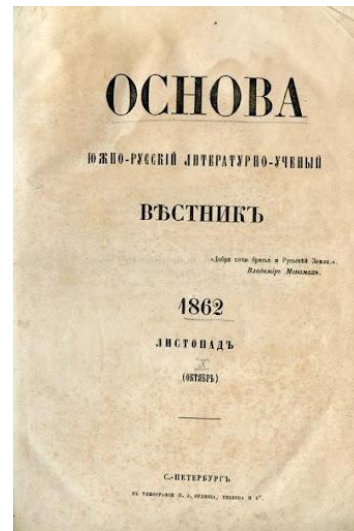

2. Які події пов'язані із зображеними ілюстраціями ?

А)

Б)

В)

Г)

А - ? Б - ?
В - ? Г - ?